Napsal uživatel Belmondo
Čtvrtek, 21 Květen 2015 20:42

Poslední týden zbývá do slavnostního ohně Trapsavce, na kterém dojde k vyhlášení vítězů letošního ročníku. A tak se ještě jednou vrátíme k Trapsavci 2014. V poezii básní Vandr, soutěžící v kategorii autorů nad 23 let. Jak název napovídá, jde o tématiku klasickou, nicméně pohledem přece jen ne zcela obvyklým... Povídka Na stromy patří k vítězným dílkům. Velmi výstižně se v ní odráží méně příjemné stránky života v současnosti a rozhodně čtenáře přiměje se i nemálo zamyslet. Třeba nad tím zda svět okolo nás se světem „trampským" může souviset víc než bychom si přáli. Krásné čtení Belmondo

Vandr Slunce přiškvařené k obloze
bičuje zemi
i tvůj širák
zuby drtíš rozpukané rty
krev z ramen stéká
po popruzích
z pat vyhřezlé cáry masa
vystřelují blesky
do mozku zšílelého
vedrem
a bolestí a kdesi hluboko
vytrvale uhání
pendolíno srdce. ***Václav Valden Krolmus***

Na stromy „Nebudu si brát žádné servítky a řeknu tady úplně na plno, že to tady, pan magistr, pěkně posral," pronesl rozezleně starosta města. Podmračenýma očima přejížděl členy rady, aby je nakonec zabodl do kostkované košile magistra Zdeňka Zahrádky, který seděl za opačným čelem stolu. „Pan magistr," pokračoval starosta, „si dělá co chce, bez ohledu na zájmy obyvatel, kteří teď díky panu magistrovi budou dál žrát ty vietnamský sajrajty," zvedal starosta hlas.
„Pan magistr neudělal nic jiného, než mu ukládá zákon a svědomí," postavil se Zdeněk Zahrádka v čele stolu. Všechno začalo v pondělí. V pondělí se magistr Zahrádka, vedoucí odboru výstavby, účastnil místního šetření na staveništi nového obchodního centra. Nové a podle jeho názoru zbytečné centrum mělo vyrůst do konce roku na okraji města. Na staveništi pojížděl zatím jediný stavební stroj sem a tam a širokou radlicí vrýval do zeleného povrchu louky hnědé nezhojitelné roztřepené jizvy. Řev motoru stavebního stroje nutil všechny členy komise křičet a v okamžiku, kdy řidič stroj zastavil a motor vypnul, se všem členům komise ulevilo. Před očima rokujících vyskočil řidič z kabiny, došel k široké radlici a začal kopat špičkou pracovní boty do hromady země před radlicí.
„Tak jste dostavěli," zařval nakonec řidič stroje ke skupince rokujících a zapálil si cigáro. Magistr Zahrádka nepotřeboval další titul aby pochopil, že hromada nahnědlých a tučných střepů rozsetá po celé haldě zeminy je záležitostí pro archeology.
„Nějaká bába sem vysypala starý květináče," pochopil i starosta vážnost situace ihned a ukázal řidiči bradou ke kabině stroje.
„Tý bábě bylo čtyři tisíce let, támhle tím sekeromlatem si včera holila chlupy na nohou a ty dva přesleny si nacpala do uší, když šla večer ne dechovku," otočil se ke starostovi znechuceně Zahrádka. Potom vytáhl z kapsy mobil a udělal několik fotografií.
„Co s tím chceš dělat," zavrčel k němu výhrůžně starosta

„To co se má," odsekl mu Zahrádka a odcházel pryč.
Ještě v pondělí poslal fotky do archeologického ústavu. V úterý byly stavební práce ihned zastaveny a ve středu se ukázal na radnici archeolog Přikrýlek. Archeolog poskakoval nadšeně po kanceláři starosty, který nasadil nuceně slušný obličej a stále dokola jej chválil, že zachránil pro svět jedinečnou lokalitu. Ve čtvrtek sdělil ještě nadšenější Přikrýlek starostovi, že průzkumné práce budou trvat jenom rok a náklady stáhne na minimum, takže jenom půl milionu. Odpoledne odstoupil investor od plánované stavby nákupního střediska a na pátek svolal, starosta mimořádné zasedání rady. „Já ti říkám, žes to pěkně posral," ječel starosta dál na Zahrádku.
„Máš na mysli svoje volební preference?" zvedal teď hlas i Zahrádka.
„Mám na mysli jenom a jenom zájmy obyvatel města!"
„Tak proč jim tu chceš stavět další obchoďák, kde koupí úplně stejný sajrajty jako u Vietnamců?" odsekl mu Zahrádka už také značně rozezleně.
„A těch půl milionu z tebe dostanu," začal starosta vyhrožovat.
„O tom se můžeme bavit u soudu a teď jdu," zvedl se Zahrádka ze židle a odcházel ke dveřím zasedačky. To, že se do něj starosta přesně takhle pustí, očekával již v okamžiku, kdy zmáčkl tlačítko „odeslat" a fotky vyrazily po síti do archeologického ústavu. Na celé situaci jej ale vyděsil nejvíc přístup dalších členů rady, kteří mlčky přihlíželi, jak ho starosta peskuje. Předpokládal, že rada přijme jako nezvratný fakt skutečnost, že jednal jen a jen podle zákona. Jejich mlčení bylo pro něj dalším důkazem, že pravidla hry v této společnosti přestala zcela existovat. Důkazem, že v dnešní době stanoví pravidla měsíční výpis z banky a na něm hlavně kolonka „Zůstatek na běžném účtu".
„Kam jdeš, ještě jsem neskončil " zaječel mu do zad nepříčetný starosta.
„Jsou velikonoce, takže na vandr," prošel Zahrádka dveřmi a prudce jimi za sebou praštil. Trhlina ve skle vyrazila z horního rohu dveří a s hlasitým syknutím spojila protější roh kostrbatou úhlopříčkou.
„Kolik stojí sklo od starostovo dveří," houkl v přízemí radnice na údržbáře.
„Počítám tak pět litrů Zdendo," odpověděl nechápavě údržbář.
„Pět set pět tisíc. Tak to je slušný," rozloučil se Zahrádka s údržbářem a vyšel na ulici. Plameny ohně od něj odehnaly i poslední zbytky vzteku. Magistr Zdeněk Zahrádka, tady u ohně jen Zelí, ležel natažený jen tak na spacáku. Do obličeje mu narážely hladivé vlny sálavého tepla a do zad vlny chladného jarního vzduchu provoněné vůní právě se rodících smrkových výhonků. Byl to ten klidný páteční večer, kdy všechna přání byla splněna. Siluety postav kolem ohně ze sebe mlčky setřásaly nánosy chtěných i nucených setkání právě ukončeného týdne a najednou neměl nikdo potřebu komunikace. Zvuk praskání ohně byl sám o sobě slovem i poutem.
„Chtěl jsem vám to říci už minulý týden, ale ještě to nebylo jasné" přerušil dumavé ticho Jarin. „Zítra se tady na pár hodin objeví jedna známá s kameramanem. Točí nějaký dokument. Jmenuje se to „Fenomén tramp". Udělá tu pár záběrů a zase vypadne," dokončil svůj proslov s omluvnou grimasou.
„A co to pro nás znamená," ozval se hlas ze tmy.
„Vlastně nic," odpověděl Jarin. „Normálně dělej to co vždycky. Jenom tě občas natočí," vysvětlil.

Známá s kameramanem nebyli evidentně nikdy na vandru. Kdyby byli, neukázali by se na malé pasece schoulené mezi stěnami vysokých smrků v půl šesté ráno. Kdyby byli, nelezli by v tuhle nekřesťanskou hodinu od jednoho přístřešku k druhému a nebudili by každého větou: "Nevíte kde spí Jarin?" Kdyby byli, rozfoukli by totiž oheň v ohništi a na trojnohu zavěsili sto let starou

konvici a počkali, až všechny vyžene ze spacáků čerstvá vůně kávy. Kdyby byli, netočili by tady a teď dokument na téma „Fenomén tramp", ale otravovali by natáčením takového dokumentu ty správné fenomény. Lidi, kteří se sami na sebe a svůj mediální obraz třesou.
Zelí narazil na kamarádku s kameramanem poprvé a vlastně naposled až v době oběda. Od toho divokého rána se jim úspěšně vyhýbal a zcela plánovitě chodil do jiného prostoru, než který zabíralo oko kamery.
„Vy si nemyjete ešus?" načapala jej kamarádka po obědě a tón, kterým jej vytrhla se sladkého klimbání, byl až učitelsky káravý.
„Nemeju a nebudu," odpověděl jí suše. Oko kamery zatím snímalo stěny jeho ešusu, na kterých vysychaly nánosy oběda.
„A víte, že se organické látky téměř ihned rozkládají a vznikají v nich chemické procesy. Kvašení, hniloba, plísně a následně jedy," pokračovala kantorským hlasem.
„A víte, že je mně to úplně jedno," odpověděl jí opět suše a zakryl si oči před bodavými paprsky jarního slunce předloktím. „Já razím systém Komenský."
„A to je co?" zeptala se poprvé zvídavě.
„Komenský to měl od jednoduchého ke složitému. Já to mám od řídkého k hustému. Poslední oběd, který si v tom ešusu bez jediného umytí uvařím, budou v pondělí fazole," uchechtl se Zelí.
„Ale to přece nemůžu ukazovat mladým lidem v televizi," vyštěkla kamarádka.
„Mně je jedno co budete ukazovat v televizi," dal najevo Zelí svůj názor na celé natáčení a vůbec neskrýval, že se tou konverzací baví.
„Ale to by nemělo," vrátila se k hlasu kantorky „Vy vlastně budujete v potencionálních trampech špatné návyky. Nedodržování základní hygieny, konzumace nekvalitní stravy a ...."
„Helejte," přerušil začínající přednášku hned v úvodu Zelí. „Celej život to dělám takhle a kvůli vám a tomu tajtrlíkovi s kamerou se nehodlám nic měnit," dal jasně najevo, že v dalším hovoru nechce pokračovat.
„Ale to byste měl," změnil se kantorský hlas na nekompromisní.
„A kdo mně k tomu donutí," zvedl se Zelí z trávy už značně naštvaně.
„Smlouva pane trampe," podívala se mu kamarádka přímo do očí. „Podle té smlouvy tu já budu natáčet, vy budete spolupracovat a pan Jarin dostane deset papírů,"
Jarin se chvíli kroutil. Nakonec sáhl do žracáku a vyrovnal je všechny pěkně vedle sebe. Deset pěkně naklonovaných Františků. Zelí seděl celé sobotní odpoledne mezi skalami. Z osady odešel ihned po té trapné předváděčce. Jako jediný odmítl svého Františka. Prvotní vztek na všechny ty ruce, které zdvihly svého Františka z neohoblované desky stolu, pečlivě jej přehnuly a vložily do peněženky, jej už přešel. Dokázal pochopit rovnici, že jeden František je pro jednoho padesát piv nebo šestnáct krabiček cigaret, pro druhého deset vlašek, jedna pneumatika, podprsenka s jedním košíčkem nebo možnost pětsetkrát zmáčknout knoflík na výherním automatu. Nikdy se necítil v partě nijak výjimečný. „Každý to má v hlavě nastavené jinak", říkal si vždycky, když poslouchal neuvěřitelný příběh o ojeté oktávce z autobazaru, její skvělé formě, kožených sedadlech a těch pitomcích na odboru dopravy. Dokázal s vypravěčem klidně vystát celou dvouhodinovou frontu na registrační značky. Vždycky byl ale přesvědčený o tom, že ty kecy jsou vlastně jenom současný moderní jazyk a vypravěč to má v hlavě seskládané podle opravdových hodnot. Věřil, že když půjde opravdu do tuhého, spustí se v mozku každého nějaký reset, který odstraní veškerý balast a nastaví jej na skutečné hodnoty. Po tom, co zažil kolem stolu s nehoblovanou deskou, si tím už nebyl tak jistý. A to si myslel, že všechny dost dobře zná. Pozdě večer dospěl k závěru, že současnou společnost zachrání jen návrat k základním hodnotám. Takový nový návrat na stromy. Spokojený s touhle diagnózou,

kterou hodlal naordinovat sám sobě a později celému světu vstal. Mezi skalami nasbíral dostatek suchého dřeva a postavil je do úhledné pyramidy. V kapse bundy našel vypnutý mobilní telefon, klíče od bytu, občanský průkaz a kartu do bankomatu. Okovy konzumního světa. Pomalu a nerad přiznával, že návrat na stromy není asi to pravé ořechové. Většinu noci ze soboty na neděli se pokoušel rozdělat oheň. K ránu se smířil se skutečností, že je Seton lhář. Nic z jeho pouček nefungovalo. Zbytek rána proklimbal pod skalním převisem, kde jej každou chvíli budila zima a bolest otlučených klubů na rukou. Celé dopoledne stavěl pasti a jen co je dostavěl, je zase sundal. Věděl, že i kdyby se do jeho neumělých pastí omylem chytlo nějaké hluché, slepé a chromé zvíře, stejně by je nedokázal zabít. Obdobně dopadl pokus s čerstvě vyrašenými zárodky rostlin, výhonky smrků a kořínky. Jedinou chuť, kterou při všech pokusech poznal, byla hořce hořká. Nepoživatelně hořká. V neděli odpoledne už měl zoufalý hlad a smířil se s pocitem, že nikdy nebude nosičem pochodně nové společnosti. Navíc se mu začalo stýskat. Slezl ze stromů a vydal se dolů skalami do náruče konzumní společnosti. František prolezl velice ochotně štěrbinou bankomatu a pěkně poťouchle na Zdeňka Zahrádku mrkl okem. Zdeněk Zelenka ho potrestal přeložením. V jediném otevřeném vietnamském obchodu si koupil špalek anglické slaniny zabalené v igelitu a plechovku fazolí. Doma slaninu nakrájel na kostičky a zalil jí obsahem plechovky. Pánev i talíř po sobě pečlivě umyl. Ze zásobníku tiskárny vytáhl čistý papír a na čistou plochu napsal první slova: „Splátkový kalendář". Pod nadpis napsal další řádku. „Celková částka: 505 000,-Kč."

1. místo próza oldpsavců Trapsavec 2014 –
Jan Jeňýk Valeš